

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/279/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519204702
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1519204702.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a JUDr. Karola Riháka, v právnej veci žalobcu: COOP Jednota Slovensko, spotrebné družstvo, IČO: 35 697 547, Bajkalská 25, Bratislava, proti žalovanému: Humánny pokrok, o. z., IČO: 42 272 262, Belinského 1054/10, Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou Majerník & Miháliková, s.r.o., Cukrová 14, Bratislava, IČO: 47 232 200, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 17. októbra 2019 č. k. 42C/54/2019-25, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie sa m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa z a m i e t a.

Žalovanému sa priznáva proti žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akejkoľvek formy konania spočívajúceho v šírení a zverejňovaní negatívnych informácií spojených s obchodným názvom COOP Jednota, ktoré by sa týkali predaja vajec z klieťkového chovu. Zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % a poučil žalovaného o možnosti podať žalobu.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že žalobca osvedčil základný predpoklad pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to existenciu potreby neodkladnej úpravy pomerov strán. Súd prvej inštancie z návrhu a z pripojených listinných dôkazov ustálil existenciu potreby neodkladnej úpravy pomerov, ktorá odôvodňuje uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa akejkoľvek formy konania spočívajúceho v šírení a zverejňovaní negatívnych informácií spojených s obchodným názvom COOP Jednota, ktoré by sa týkali predaja vajec z klieťkového chovu. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že zo strany žalovaného dochádzalo a dochádza ku konaniu, ktoré je neprimeraným spôsobom spájané so žalobcom. Konanie žalovaného, ktoré smeruje proti žalobcovi, je podľa názoru súdu prvej inštancie zásahom do jeho obchodnej politiky. V prípade, ak by žalovaný ovplyvňoval to, od koho a koľko má žalobca nakupovať vajcia pre zákazníkov, mohlo by to mať negatívny dopad na dostupnosť tovaru pre zákazníka. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia ďalej poukázal na to, že podmienky chovu sliepok v klieťkovom chove by sa skutočne mali zlepšiť, ale túto aktivitu by mal žalovaný vo výraznej miere nasmerovať predovšetkým na tvorcov legislatívy, ktorí majú túto agendu vo svojej náplni práce a v druhom rade voči samotným chovateľom sliepok v klieťkovom chove. Žalobca je na poslednom mieste v rebríčku, ktorý môže ovplyvniť chov sliepok a len využíva možnosti nákupu tovaru na trhu. V neposlednom rade by mal žalovaný svoje aktivity smerovať k osvete spotrebiteľa ako konečného užívateľa produktu a oboznamovať ho so situáciou ohľadne chovu

sliepok, ale nie ako to robil doposiaľ negatívnou reklamou spájanou výlučne so žalobcom. Súd prvej inštancie taktiež poukázal na skutočnosť, že samotný žalobca listom zo dňa 4. 3. 2019 adresovaným Únii hydínárov Slovenska požaduje a apeluje na zvýšenie produkcie vajec z podstielkového chovu vzhľadom k tendenciám spotrebiteľov zameraným na znižovanie produkcie vajec z klieťkového chovu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne alebo aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietol, že v konaní nebola osvedčená existencia naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov strán a odôvodnenie napadnutého uznesenia neobsahuje dôvody vzťahujúce sa k posúdeniu tejto otázky. Podľa názoru žalovaného pre nariadenie predmetného neodkladného opatrenia neexistovali dôvody, pretože žalovaný v zákonných a v ústavných medziach realizoval svoje právo na slobodu prejavu a týmto jeho konaním nedošlo k porušeniu, resp. k ohrozeniu takých práv a záujmov žalobcu, ktoré by si vyžadovali neodkladnú úpravu pomerov strán sporu. Ďalej žalovaný v odvolaní namietol, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné a arbitrárne. Žalovaný je občianskym združením, predmetom činnosti ktorého je okrem iného presadzovanie riešení zameraných na zlepšenie podmienok chovu hospodárskych zvierat, najmä na zníženie ich utrpenia pomocou zabezpečenia vyhovujúcich hygienických a priestorových podmienok pre ich chov. Kampaň s názvom „Viac neznesiem“ je zameraná na zlepšenie podmienok chovu nosných sliepok a to prostredníctvom informovania spotrebiteľov o hygienických a životných podmienkach nosníc. V tejto súvislosti žalovaný odvolaní uviedol: „Vzhľadom na uvedené, najmä vzhľadom na to, že odporca je občianskym združením a v rámci Kampane informuje verejnosť o veciach verejného záujmu, má odporca v zmysle judikatúry ESĽP z hľadiska ochrany slobody prejavu privilegované postavenie, t. j. patrí mu zvýšená ochrana pri potenciálnych zásahoch do tejto slobody. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní zohľadniť a ak dospel k záveru, že aj s prihliadnutím na takéto osobitné postavenie odporcu je v tomto konkrétnom prípade nevyhnutný zásah do slobody prejavu odporcu, mal sa s týmto záverom v odôvodnení napadnutého uznesenia náležite vysporiadať uvedením relevantných argumentov. Keďže sa o to súd prvej inštancie ani len nepokúsil, napadnuté uznesenie nemožno považovať za ústavne akceptovateľné. Odporca nepopiera, že formulácie použité v rámci Kampane sú do istej miery zjednodušujúce a expresívne. Sloboda prejavu ale zahŕňa aj možnosť uchýliť sa aj k určitému stupňu zjednodušenia, prehánania a dokonca provokácie, ako nepochybne vyplýva aj z ustálenej judikatúry ESĽP a ústavného súdu.“ Žalovaný v odvolaní ďalej uviedol, že z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne konformné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona a zodpovedá ktorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality. Pred nariadením predbežného opatrenia musí preto súd vždy zvážiť, či zásah do práv dotknutej strany je primeraný navrhovateľom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil. Uviedol, že nepopiera právo žalovaného na slobodu prejavu, pričom pripúšťa, že predmet kampane žalovaného „Viac neznesiem“ vo všeobecnosti môže sledovať verejný záujem. Žalobca túto skutočnosť ani nenamietal. Neprimerané aktivity žalovaného vo vzťahu k žalobcovi však dosiahli takú mieru prejavu, ktorý zasahuje do dobrej povesti žalobcu a spôsobuje mu značnú reputačnú ujmu.

5. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nie je vecne správne.

6. Odvolací súd je zhodne so žalovaným toho názoru, že otázku, či v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predmetného neodkladného opatrenia, teda či existuje neodkladná potreba dočasnej úpravy strán, nemožno posudzovať izolovane od otázky obmedzenia slobody prejavu žalovaného, ku ktorému nepochybne dochádza nariadením predmetného neodkladného opatrenia.

7. Podľa judikatúry ESĽP sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca. Uplatňuje sa

nielen vo vzťahu k informáciám a k myšlienkam, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa považujú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti. (Handyside v. Spojené kráľovstvo, rozsudok zo 7.12.1976 č. 5493/72). Ústavný súd SR obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody a teda aj slobody prejavu, považuje za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby, a je primerané, t. j. je v súlade so zásadou proporcionality (viď nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 107/2010 z 28. 10. 2010).

8. V prejednávanej veci bolo teda potrebné zvážiť význam proti sebe stojacich záujmov, teda na jednej strane záujmu žalobcu na rozvoji svojho podnikania, resp. na udržania jeho dobrej povesti v spoločnosti a na druhej strane záujmu žalovaného slobodne šíriť svoje názory (v tomto prípade konkrétne názory na podmienky chovu nosných sliepok). Rozhodnutie pritom musí vychádzať zo zásady proporcionality, byť vyvážené a do práva na slobodu prejavu zasahovať, len ak je to nevyhnutné.

9. Odvolací súd je toho názoru, že v prejednávanej veci prevažuje význam ochrany slobody prejavu žalovaného pred záujmami žalobcu. Je celkom jednoznačné, že individuálny záujem žalobcu na jeho ekonomickej prosperite, prípadne záujem na tom, aby jeho zákazníci nenadobudli dojem, že neprihliada na podmienky chovu nosníc, nemožno stotožniť s naliehavou spoločenskou potrebou obmedzenia práva žalovaného na slobodu prejavu. Predsa žalobca má prostriedky na to, aby sa proti tvrdeniam žalovaného relevantne bránil, ak je toho názoru, že sú nepravdivé. V tejto súvislosti možno poukázať napr. na rôzne letákové akcie bežne používané obchodnými reťazcami. V týchto súvislostiach obmedzenie práva na slobodu prejavu žalovaného nie je nevyhnuté a nezodpovedá zásade proporcionality.

10. Z uvedeného vyplýva, že nariadením predmetného neodkladného opatrenia došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalovaného na slobodu prejavu a preto napadnuté uznesenie nemožno považovať za vecne správne. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že v prejednávanej veci nebolo jeho úlohou skúmať, či tvrdenia žalovaného v rámci kampane „Viac neznesiem“ sú alebo nie sú pravdivé. Skúmať túto skutočnosť by bolo potrebné v prípade, ak by sa žalobca svojou žalobou domáhal ochrany proti neoprávnenému zásahu do jeho dobrej povesti (§ 19b ods. 3 Obč. zák.).

11. V neposlednom rade je odvolací súd toho názoru, že výrok napadnutého uznesenia je nevykonateľný. Napadnutým uznesením bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa šírenia a zverejňovania negatívnych informácií v spojitosti so žalovaným týkajúcich sa predaja vajec z klieťkového chovu. Takéto vymedzenie charakteru informácií, šírenia ktorých sa má žalovaný zdržať, nezodpovedá požiadavke určitosti a vykonateľnosti výroku súdneho rozhodnutia (označenie informácie ako negatívnej neznamená, že nie je pravdivá).

12. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

13. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovoliacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovoliací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovoliateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovoliací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovoliací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).